

หมวดที่ 1

สถาปนิกและพื้นฐานของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม

1.1 ประวัติความเป็นมาของวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย (The Architectural Profession in Thailand)

บทนำ	ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ควรมีความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย เพื่อให้สามารถอธิบายบทบาทของความเป็นวิชาชีพและผลงานบทบาทนั้นเข้ากับรากฐานที่เป็นไทย
1.1.1 ความเป็นมาของวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย	ในอดีตกาลงานสถาปัตยกรรมในประเทศไทยเกิดขึ้นจากความคิดและฝีมือของ "ช่าง" ผู้ทำหน้าที่สร้างสรรค์ผลงานที่เกิดจากความรู้ทางการก่อสร้าง ร่วมกับการคิดในการออกแบบคนไทยทั่วไปในอดีตมีความเป็นช่างอยู่ในสายเลือด คนส่วนใหญ่มีความรู้ในทางช่างไม้ และการปลูกสร้างบ้านเรือน ถ้ามีฝีมือและมีความชำนาญพอก็สามารถทำการก่อสร้างและยึดถือเป็นอาชีพได้ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่มีชาวต่างประเทศเข้ามาดำเนินกิจการด้านการค้าและอุตสาหกรรมมีการก่อสร้างโรงงาน โรงสี โรงเลื่อย อุต่อเรือ ห้างร้าน และที่พักอาศัยของชาวตะวันตก รวมทั้งมีการก่อสร้างอาคารของทางราชการและพระราชวังที่มีรูปแบบตะวันตกขึ้นทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด การประกอบอาชีพสถาปัตยกรรมในช่วงเวลานั้นจึงมีข้อกำหนดขึ้น มิใช่เป็นอาชีพที่ใครๆ ก็ทำได้เสมอไปดังเช่นในช่วงเวลาที่ผ่านมา แต่ต้องการผู้ที่มีความรู้เฉพาะทางด้านการออกแบบและด้านเทคนิคที่เป็นสากลมากขึ้น เริ่มมีการแยกหน้าที่รับผิดชอบกันระหว่างสถาปนิกและวิศวกร เริ่มมีผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นตัวแทนให้เห็นชัดเจนมากขึ้น ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการติดต่อค้าขายกับประเทศตะวันตกอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ช่างไทยในช่วงเวลานั้นส่วนมากเป็นผู้ร่วมงานหรือปฏิบัติงานภายใต้การดำเนินของช่างชาวตะวันตกทำให้ได้รับการถ่ายทอดความรู้ความชำนาญทางการ ออกแบบก่อสร้างสถาปัตยกรรมแบบสากลจากช่างชาวตะวันตก ด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม ในช่วงเวลานั้นค่อนข้างเป็นที่รู้จักกันพอสมควรในกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง เริ่มมีการบัญญัติคำว่า "สถาปัตยกรรม" ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานคำแปลจากคำว่า Architecture ส่วนคำว่า Architect พระราชทานว่า "สถาปนิก" และต่อมาเปลี่ยนเป็น "สถาปนิก" ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีนักเรียนไทยออกไปศึกษาวิชาสถาปัตยกรรม ณ ประเทศอังกฤษและฝรั่งเศสด้วยทุนรัฐบาลไทยหรือด้วยทุนส่วนตัว เมื่อสำเร็จการศึกษาก็กลับเข้ามารับราชการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบแทนที่สถาปนิกต่างชาติ รวมทั้งได้มีการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นการส่วนตัวเพิ่มมากขึ้น ใน พ.ศ. 2479 เริ่มมีพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร เพื่อใช้ควบคุมการก่อสร้างอาคารต่างๆ ให้ได้ผลทางด้านความมั่นคงแข็งแรง การอนามัย การสุขาภิบาล การป้องกันอัคคีภัยและการวางผังเมือง นอกจากนั้นยังมี เทศบัญญัติเทศบาลนครกรุงเทพฯ เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2483 ออกตามมาเพื่อบังคับใช้กับอาคารที่ขอ

อนุญาตปลูกสร้างในเขตเทศบาล แต่ถึงแม้จะมีพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารประกาศใช้ไปแล้ว วิชาชีพสถาปนิกก็ยังเป็นวิชาชีพที่ยังไม่ถูกควบคุมตามกฎหมาย จนถึงปี พ.ศ. 2508 จึงได้มีพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2508 ประกาศใช้ เพื่อควบคุมการทำงานของสถาปนิกไทยทั่วประเทศ และการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมได้เป็นไปอย่างมีระบบ จนถึงปี พ.ศ. 2543 ได้มีการประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2508 และให้ใช้พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 ขึ้นแทนพระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะให้มีการควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพของสถาปนิกในสาขาสถาปัตยกรรมควบคุมต่างๆ 4 สาขา ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพด้วยตนเอง เพื่อช่วยกันพัฒนาวิชาชีพนี้ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

1.2 พื้นฐานและหลักการของวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก (Principles of Professionalism)

บทนำ	ผู้ที่ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม จะต้องทำความเข้าใจให้ ถ่องแท้ในปรัชญาและเจตนารมณ์พื้นฐานของงานวิชาชีพ งานวิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นวิชาชีพที่ทรงเกียรติ มีความสง่างาม เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์ศิลปสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม และอารยธรรมให้กับประเทศชาติ ผู้ที่ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมทุกคน จึงต้องดำรงไว้ซึ่งอุดมคติอันตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง มีจริยธรรมอันดีงาม เพื่อสร้างความเชื่อถือให้กับประชาชนและสถาบันทั้งหลายทั้งในและนอกประเทศ
1.2.1 วิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม	พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 บัญญัติว่า “วิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม” หมายถึง วิชาชีพที่ใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างสรรค์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ และสาขาสถาปัตยกรรมอื่นๆที่กำหนดในกฎกระทรวง
1.2.2 วิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก	วิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก หมายถึง วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์อาคาร กลุ่มอาคาร องค์ประกอบทางกายภาพของอาคาร ส่วนประกอบอาคาร และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอาคาร
1.2.3 วิชาชีพสถาปัตยกรรมผังเมือง	วิชาชีพสถาปัตยกรรมผังเมือง (การออกแบบชุมชนเมือง) หมายถึง วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ดิน เมือง ชุมชน และกลุ่มอาคาร
1.2.4 วิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรม	ภูมิสถาปัตยกรรม หมายถึง วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบทางกายภาพของสภาพทางแวดล้อมทางภูมิทัศน์ของอาคาร ชุมชน เมือง และพื้นที่ธรรมชาติ
1.2.5 วิชาชีพสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์	วิชาชีพสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ หมายถึง วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบทางกายภาพและสภาพแวดล้อมภายในอาคาร
1.2.6 การประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม	ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม จะต้องปฏิบัติวิชาชีพบนพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพที่ได้มาตรฐานสากล จะต้องมีความรู้ความชำนาญ ควบคู่ไปกับหลักการและความสัตย์ซื่อ เพื่อที่จะนำความรู้ความชำนาญอันจำเป็นต่อการพัฒนาอันยั่งยืนของสภาพแวดล้อมและความผาสุกของส่วนรวมนั้นออกสู่สังคม โดยมีแนวปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพ ทั้งในรูปแบบของตัวบทกฎหมาย จรรยาบรรณ และกฎระเบียบต่างๆ

1.2.7 หลักการสำคัญของวิชาชีพ

หลักการสำคัญของวิชาชีพสถาปัตยกรรม มีดังต่อไปนี้

- **ความรู้และความชำนาญ (Expertise)**

สถาปนิกจะต้องผ่านการศึกษาสถาปัตยกรรมอย่างมีระบบ มีความรู้ความชำนาญ มีหลักทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นมาจากการศึกษาในสถาบันการศึกษาและการปฏิบัติงานจริง ผ่านการฝึกฝนตามมาตรฐานที่สภาสถาปนิกกำหนด มีประสบการณ์ในโครงการศึกษาทางสถาปัตยกรรม หรือการฝึกอบรมและการทดสอบต่างๆ โดยองค์กรวิชาชีพสถาปัตยกรรม ทั้งนี้เพื่อให้สาธารณชนมั่นใจได้ว่าสถาปนิกที่ออกไปปฏิบัติวิชาชีพเป็นผู้ที่ผ่านมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับ มีความสามารถที่จะปฏิบัติวิชาชีพเพื่อให้บริการได้อย่างเหมาะสม ยิ่งไปกว่านั้น สถาปนิกจะต้องมีหน้าที่ในการดำรงความรู้ และร่วมพัฒนาความรู้แห่งวิชาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ทั้งยังจะต้องเคารพต่อกฎระเบียบต่อสมาคมวิชาชีพในสังกัด และองค์กรวิชาชีพที่ควบคุมกำกับดูแล และที่สำคัญต้องให้ความร่วมมือสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าขององค์กรอย่างต่อเนื่องสืบไป

- **ความมีปัจเจกภาพ (Autonomy)**

สถาปนิกจะต้องมีความอิสระในความคิด บนพื้นฐานของจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ สถาปนิกจะต้องให้คำแนะนำที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการและตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพและตรงต่อวัตถุประสงค์ของลูกค้าและผู้ใช้อาคาร สถาปนิกมีหน้าที่ชี้แจงข้อดีข้อด้อยแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม โดยไม่ยอมให้สิ่งล่อใจใดๆ มามีผลต่อความคิดเห็นทางวิชาชีพซึ่งตั้งอยู่บนหลักวิชาการทางสถาปัตยกรรม นอกจากนั้น สถาปนิกยังมีหน้าที่ในการเคารพด้วยบทกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องในการประกอบวิชาชีพ ด้วยการศึกษาให้เข้าใจ รวมทั้งพิจารณาถึงผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างละเอียดถี่ถ้วน

- **พันธกิจของสถาปนิก (Commitment)**

ในฐานะที่เป็นตัวแทนของลูกค้าและสังคม สถาปนิกจะต้องอุทิศตนให้กับงานโดยปราศจากความเห็นแก่ตัว มีหน้าที่ให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเต็มความสามารถเฉกเช่นมืออาชีพ ปฏิบัติงานอย่างไม่มีอคติและไม่มีใจเอียงไถ่ฝ่ายใด เพื่อประโยชน์แห่งตน

- **ความน่าเชื่อถือ (Accountability)**

สถาปนิกจะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบและพันธกรณีที่จะต้องมีต่อสาธารณะต่อวิชาชีพ ต่อผู้ว่าจ้าง และต่อผู้ร่วมวิชาชีพ การให้คำแนะนำแก่ลูกค้า ควรทำอย่างรับผิดชอบ ปราศจากอคติ และครอบคลุมทั้งข้อดีและข้อเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยมีความรอบคอบ และระมัดระวังถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อถือให้ผู้ว่าจ้างและสังคมโดยรวม

1.3 การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม (Practices of Architecture)

- บทนำ** วิชาชีพสถาปัตยกรรมจะมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตามพัฒนาการของเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม และเทคโนโลยี ขอบเขตในการทำงานของสถาปนิกมีเพิ่มมากขึ้นตามความต้องการของเจ้าของโครงการ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และปัญหาของสภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลให้ขอบเขตการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม และลักษณะการทำงานร่วมกันระหว่างสถาปนิกกับวิศวกร และผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการนั้นๆ
- 1.3.1 การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม** การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นงานออกแบบอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง งานวางผังบริเวณ และออกแบบชุมชน งานภูมิสถาปัตยกรรม งานออกแบบภายในที่มีความเกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง งานศิลปกรรมและศิลปวัฒนธรรม ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมจำเป็นต้องมีพื้นฐานและหลักการของวิชาชีพสถาปัตยกรรม และเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มีศักดิ์และสิทธิ์ในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมจากสภาสถาปนิกเท่านั้น

1.4 สถาปนิก (Architects)

บทนำ จากการที่ขอบเขตของวิชาชีพสถาปัตยกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม จึงจำเป็นที่จะต้องให้คำจำกัดความของคำว่า สถาปนิก เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างองค์กรวิชาชีพและสาธารณชน

1.4.1 สถาปนิก สถาปนิก หมายความว่าผู้ที่ได้รับการรับรองตามกฎหมายว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและวิชาการ พร้อมทั้งจะทำงานสถาปัตยกรรมควบคุม ได้รับใบอนุญาตให้มีสิทธิในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมในประเทศไทยตามขอบเขตที่กำหนด โดยรับผิดชอบที่จะสร้างสรรค์พัฒนาสภาพแวดล้อมกายภาพ และส่งเสริมสังคมที่งดงามยั่งยืน และแสดงออกถึงวัฒนธรรมการดำรงชีวิตทางสังคม และบริบททางประวัติศาสตร์ โดยผ่านในมิติของที่ว่างและรูปทรง

1.4.2 แนวปฏิบัติ สภาสถาปนิกจะส่งเสริมให้สถาปนิกไทยมีบทบาทตามคำจำกัดความของสถาปนิกให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ยอมรับโดยนานาประเทศและบริบทของไทย ทั้งนี้สถาปนิกควรปฏิบัติวิชาชีพอย่างมีความภาคภูมิใจ มีศักดิ์ศรี โดยตระหนักถึงหน้าที่ของวิชาชีพที่มีความพิเศษในการสร้างสรรค์ผลงานที่จะส่งผลกระทบในด้านต่างๆ ของวิถีชีวิตของบุคคล สังคม และประเทศในภาพรวม

1.5 คุณสมบัติขั้นพื้นฐานของสถาปนิก

(Fundamental Requirements of an Architect)

บทนำ

ในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม สถาปนิกจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถตามที่ระบุในรายละเอียดในข้อ 1.5.1 โดยจะต้องเป็นผู้ที่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันการศึกษาที่มีมาตรฐานวิชาสถาปัตยกรรมระดับปริญญาตรีที่ได้รับการรับรองจากสภาสถาปนิก ผ่านการฝึกฝนการปฏิบัติงานจริง สามารถแสดงออกถึงความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการทำงานเพียงพอ และจะต้องผ่านการทดสอบคุณสมบัติเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมจากสภาสถาปนิก จึงจะมีความเหมาะสมในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม

1.5.1 คุณสมบัติขั้นพื้นฐาน

การประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม สถาปนิกจะต้องมีคุณสมบัติ ความรู้พื้นฐาน และความสามารถเบื้องต้นตามรายละเอียดดังนี้

- สถาปนิกต้องสามารถออกแบบสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานประโยชน์ใช้สอย ความงาม และเทคโนโลยีได้อย่างลงตัว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาไปสู่งานสถาปัตยกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
- สถาปนิกต้องมีความรู้พื้นฐานพอเพียงในด้านประวัติศาสตร์และทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมทั้งของประเทศไทยและสากล รวมไปถึงศาสตร์และศิลป์แขนงต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องไม่ว่าจะเป็นด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านมนุษยศาสตร์
- สถาปนิกต้องมีความรู้และความเข้าใจในสถาปัตยกรรมไทย
- สถาปนิกต้องมีความรู้ด้านศิลปกรรมอย่างเพียงพอ เพื่อคุณภาพที่ดีของงานออกแบบสถาปัตยกรรม
- สถาปนิกต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้สอยกับที่ว่างและรูปทรงของอาคารและกลุ่มอาคาร ตลอดจนของอาคารและกลุ่มอาคารกับสภาพแวดล้อม และเข้าใจถึงความสำคัญในการเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาคารกับที่ว่างระหว่างอาคาร ทั้งในแง่ประโยชน์ใช้สอยตามความต้องการของผู้ใช้อย่างสอดคล้องกับศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม
- สถาปนิกต้องเข้าใจวิธีการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อการเตรียมรายละเอียดที่จะใช้ในการออกแบบโครงการ
- สถาปนิกต้องมีความรู้พื้นฐานด้านวิศวกรรมและขั้นตอนการดำเนินงานก่อสร้างที่มีความเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร
- สถาปนิกต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัสดุก่อสร้างและวิธีการเลือกใช้อย่างเหมาะสมและพอเพียง

- สถาปนิกต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการออกแบบเพื่อความปลอดภัยในการใช้ที่ว่าง อุปกรณ์ ส่วนประกอบอาคาร อาคาร และกลุ่มอาคาร
- สถาปนิกต้องมีความรู้พื้นฐานเรื่องสถาปัตยกรรมเมืองร้อน เข้าใจปัญหาทางกายภาพและสภาพแวดล้อม เทคโนโลยีและการใช้สอยอาคาร เพื่อสามารถสร้างสัญลักษณ์และสภาวะน่าสบายให้เกิดขึ้นในการใช้สอยอาคารและพื้นที่
- สถาปนิกต้องมีความรู้พื้นฐานด้านการออกแบบชุมชนเมือง การวางผัง รวมทั้งทักษะอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการออกแบบและวางผัง
- สถาปนิกต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องการก่อสร้าง องค์การและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎเกณฑ์ ระเบียบ กฎหมาย และกระบวนการดำเนินงาน เพื่อที่สามารถถ่ายทอดแนวความคิดของงานออกแบบสู่โครงการหรืออาคารได้จริง
- สถาปนิกต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการ และการควบคุมค่าใช้จ่ายงบประมาณของโครงการ
- สถาปนิกต้องมีความสามารถในการออกแบบเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้ใช้สอยอาคารโดยสามารถจัดการให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของงบประมาณและข้อกำหนดของกฎหมายต่างๆ
- สถาปนิกต้องมีความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร การบริหารบุคคล การประสานงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- สถาปนิกต้องเป็นผู้มีจรรยาบรรณ เข้าใจและยึดถือหลักการในการปฏิบัติวิชาชีพ รวมถึงบทบาทหน้าที่ที่สถาปนิกพึงมีต่อสังคม

1.6 จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม (Ethics and Conduct)

บทนำ

ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม จะต้องปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดภายใต้กฎเกณฑ์ของข้อบังคับสภาสถาปนิกว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมทุกรายประพฤติและปฏิบัติอยู่ภายใต้กรอบเดียวกัน ไม่กระทำการใดๆอันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

1.6.1 วัตถุประสงค์

เนื่องจากการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นวิชาชีพที่มีพันธกรณีต่อสาธารณะและประชาชนโดยทั่วไป สถาปนิกทุกคนจะต้องมีความระมัดระวังในเรื่องของคุณภาพของผลงานที่ทำการออกไป ต้องมั่นใจว่าผลงานที่ทำไปนั้นไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ไม่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุขต่อชุมชนที่ผลงานนั้นๆไปตั้งอยู่ ในขณะเดียวกันยังจะต้องช่วยส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืนตลอดไป ทั้งยังจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบวิชาชีพ อันเป็นพันธกรณีที่มีต่อวิชาชีพและผู้ว่าจ้าง

1.6.2 แนวปฏิบัติ

พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 บัญญัติไว้ในมาตรา 53 ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยและกำหนดบทลงโทษกรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม วิธีพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาสถาปนิก

ข้อบังคับสภาสถาปนิกว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม มีไว้ให้ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมใช้เป็นบรรทัดฐานในการประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพรายใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อใดข้อหนึ่งให้ถือว่าผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมผู้นั้นประพฤติผิดจรรยาบรรณ มีความผิดต้องถูกลงโทษตามข้อบังคับสภาสถาปนิก